

19.1.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (VN/12277/2021)

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:ltä lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista. Kuluttajaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Kuluttajaliiton tarkoituksena on edistää muun muassa kuluttajätietoisuutta ja tiedostavaa kuluttajuutta. Tiedostavaan kuluttajuuteen liittyvät myös kulutuksen eettiset kysymykset. Kuluttajien itselleen hankkimien seura- ja harrastuseläinten tai ruoan raaka-aineena käytettävien tuotantoeläinten hyvinvointiin liittyy tällaisia eettisiä kysymyksiä. Kuluttajaliiton mielestä hyvän laadun ja kohtuullisen hinnan lisäksi tulee tavoitella myös tuotannon kestävyyttä ja eettisyyttä.

Kuluttajaliitto on tyytyväinen siihen, että uudella lailla puututaan eläinjalostuksen epäkohtiin entistä tiukemmin. Ongelmia on sekä tuotanto- että seura- ja harrastuseläinten jalostuksessa. Seura- ja harrastuseläinten osalta jalostustoiminnan harjoittajat ovat usein myös itse kuluttajia. Sairaista jalostetuista lemmikeistä voi aiheutua kuluttajille eläinten elinaikana suuret ylimääräiset hoitokulut. Lisäksi eläimen sairastaminen ja muut hyvinvoinnin ongelmat aiheuttavat eläinten omistajissa merkittävää huolta.

Kuluttajaliitto kannattaa esitettyä pentujen maahantuontikieltoa myyntitarkoituksissa. Vaikka kiello rajoittaa jossakin määrin kuluttajien valinnanvapautta, se on kuitenkin perusteltu pentutehtailun ja siihen liittyvän epäeettisen eläinkaupan estämiseksi. On myös huomattava, että kiello ei estä ihmisiä ostamista pentuja ulkomailta ja hakemasta niitä itse tai järjestämästä niiden kuljetusta muulla tavoin. Kuluttajaliitto kannattaa myös koirien ja kissojen markkinoinnin sisältöä koskevaa sääntelyä: eläinkaupan valvonnan tehostamisen ohella ne parantavat osaltaan eläimen ostajan mahdollisuuksia varmistua myyjän luotettavuudesta ja eläimen hyvinvoinnista.

Eläimen luovutuksen yhteydessä annettavia tietoja koskeva säädös täydentää kuluttajansuojalain mukaisia tiedonantovelvoitteita, millä on suuri merkitys myyjän virhevastuulle. Kuluttajaliitto pitää säännöstä perusteltuna. Kuluttajaliitto haluaa, että pykälän perusteluissa tai myöhemmin pykälän perusteella säädettävässä asetuksessa velvoitettaisiin myyjä kertomaan, jos eläimen hoidosta aiheutuu todennäköisesti sellaisia kustannuksia, joista ostajan ei voida olettaa tietävän. Tällaiset kus-

19.1.2022

tannukset voivat olla esimerkiksi eläinlääkärikustannukset. Ne ovat todennäköisiä esimerkiksi sel-laisilla koira- ja kissaroduilla, joille on jalostettu sellaisia ulkonäköpiirteitä, jotka altistavat tai ai-heuttavat eläimille sairauksia. Lisäksi ostajille on kerrottava, jos joku ostajan normaalina pitämä eläimen ominaisuus on merkki eläimen hyvinvointiongelmasta, esimerkiksi hengitysvaikeudesta.

Kuluttajaliitto on tyytyväinen siihen, että kissojen ja koirien tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin pakollisuudesta on tehty päätös tämän lain valmistelun yhteydessä. Vaikka sekä tunnistusmerkinnästä että rekisteröinnistä aiheutuu eläimen omistajalle jonkin verran vaivaa ja kuluja, ne ovat tar-peellisia eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. On kuitenkin pyrittävä varmistumaan siitä, että ku-luttajien kulut pysyvät kohtuullisina.

Kuluttajaliitto pitää ainakin jossakin määrin ongelmallisena sitä, että eläimet rinnastetaan oikeudel-lisesti elottomiin esineisiin. Erityisen suuri ongelma on seura- ja harrastuseläinten kohdalla, joiden arvo niiden omistajalle on suurempi kuin perinteisesti esineen arvon määrittelyssä käytetyt myyn-ti-, tuotto- tai jälleenhankinta-arvot. Tällä on vaikutusta muun muassa eläimen vahingoittamisesta tai myydyn eläimen virheestä maksettaviin vahingonkorvauksiin: vahingonkorvauksen määrä ei voi olla eläimen arvoa suurempi. Eläimen esineoikeudellisen aseman muuttamista tulisikin harkita si-ten, että eläimen erityispiirteet, niiden asema elävinä olentoina sekä niihin liittyvät muut kuin ta-loudelliset arvot otetaan huomioon.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Timo Niemi
lakimies

Tiina Vyyryläinen
vaikuttamistyön päällikkö, OTK